

(1516) “ लृञ् छेदने ” (IX-क्रयादि:-1483. सक. सेट्. उभ.)

प्वादिः, ल्वादिश्च ।

लावकः-विका, लावकः-विका, लुल्लषकः-षिका, लोल्लयकः-यिका ;
लविता-त्री, लावयिता-त्री, लुल्लषिता-त्री, लोल्लयिता-त्री ;
लुनन्-न्ती, लावयन्-न्ती, लुल्लषन्-न्ती ; —
लविष्यन्-न्ती-ती, लावयिष्यन्-न्ती-ती, लुल्लषिष्यन्-न्ती-ती ; —
लुनानः, लावयमानः, लुल्लषमाणः, लोल्लयमानः ;
लविष्यमाणः, लावयिष्यमाणः, लुल्लषिष्यमाणः, लोल्लयिष्यमाणः ;
कंसल्लः-ल्वौ-ल्वः ; —

A विपक्षलावः,¹ ²सकृल्लः, ³लुल्लुषः पश्य, लुल्लविवान्, ⁴शत्रुलावो व्रजति,
B लोल्लया⁵, ⁶लवकः, C ⁷ल्ल्वा, ⁸ल्लन्तः, ⁹ल्लनिः, ¹⁰अभिलावः, D ¹¹खड्गलावं

1. ‘कर्मण्यण्’ (3-2-1) इत्यणप्रत्ययः ।
2. ‘क्विप् च’ (3-2-76) इति सोपपदात् कर्तरि क्विप् ।
3. कर्तरि कसुप्रत्ययः । काशिकायां (6-4-22) प्रत्युदाहृतत्वात् भाषायामपि धातोरस्मात् कसुरिति ज्ञेयम् । अत्र ‘न शसदद-’ (6-4-126) इत्यादिना एत्वाभ्यासलोपौ न ।
4. क्रियार्थक्रियायामुपपदे ‘अण् कर्मणि च’ (3-3-12) इति भविष्यत्यर्थेऽणप्रत्ययः ।
5. यङन्तात् ‘अ प्रत्ययात्’ (3-3-102) इत्यकारप्रत्ययः । स्त्रियां टाप् भवति ।
6. ‘पुसल्लवः समभिहारे वुन्’ (3-1-149) इति कर्तरि वुन्प्रत्ययः । समभिहारो नाम (लक्षणया) साधुकारित्वम् ; अतश्च यः सकृदपि शुष्ठु करोति स उच्यते लवक इति ।
7. ‘श्रयुकः क्विकति’ (7-2-11) इतीप्तिषेधः । एवमेव कक्तिन्प्रभृतिष्वपि इप्तिषेधो बोध्यः ।
8. ‘ल्लादिभ्यः’ (8-2-44) इति निष्ठातकारस्य नकारः ।
9. ‘ऋल्लादिभ्यः क्तिन् निष्ठावद् वक्तव्यः’ (वा. 3-3-108) इति तकारस्य नकारः ।
10. ‘निरभ्योः पूल्वोः’ (3-3-28) इति अभिपूर्वकात् भावे घञ् । अप्रत्ययापवादः ।
11. ‘हिंसार्थानां च समानकर्मकाणाम्’ (3-4-48) इति तृतीयान्त उपपदे णमुल् ।
- A. ‘विपक्षलावस्य निजस्य शत्रोः अह्नाय भूत्वा लवको बहूनि ।’ वा. वि. 2-39.
- B. ‘तस्याः सासद्यमानाया लोल्लयावान् रघूत्तमः ।’ भ. का. 4-31.
- C. ‘लवकौ शत्रुशक्तीनामृष्यमूकमगच्छताम् ॥’ भ. का. 6-86.
- D. ‘वनाभिलावान् कुर्वन्तः स्वेच्छया चारुविक्रमाः ॥’ भ. का. 3-77.